

Олійник Я. В.

ПРАВОВІ ІМПЕРАТИВИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ В СИСТЕМІ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

У статті здійснена постановка проблеми визначення ролі та значення держави у розвитку організації системи бухгалтерського обліку. Доведено, що саме держава забезпечує регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності, яке здійснюється з метою створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, удосконалення та розвитку бухгалтерського обліку. Уточнено сутність облікової політики як категорії, яка впорядковує процес встановлення принципів та основ бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності на локальному, загальнодержавному та міждержавному рівнях. Досліджено особливості інституційного середовища у сфері бухгалтерського обліку в Україні. Визначено нормативно-правові імперативи розвитку організації бухгалтерського обліку в умовах реформування бухгалтерського обліку з метою створення інституційних передумов адаптації національних нормативно-правових актів, які регулюють бухгалтерський облік та фінансову звітність, до міжнародних стандартів.

Ключові слова: організація бухгалтерського обліку, інституційна теорія, механізм державної економічної політики, облікова політика, регулювання бухгалтерського обліку, імперативи розвитку організації бухгалтерського обліку

Табл.: 1. *Бібл.:* 18.

Олійник Яна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, докторант, кафедра бухгалтерського обліку, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана (пр. Перемоги, 54/1, Київ, 03068, Україна)

Email: oleynik_yv@ukr.net

УДК 657 (477)

ОЛЕЙНИК Я. В.

ПРАВОВЫЕ ИМПЕРАТИВЫ РАЗВИТИЯ ОРГАНИЗАЦИИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УКРАИНЕ В СИСТЕМЕ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ

В статье осуществлена постановка проблемы определения роли и значения государства в развитии организации системы бухгалтерского учета. Доказано, что именно государство обеспечивает регулирование бухгалтерского учета и финансовой отчетности, которое осуществляется с целью создания единых правил ведения бухгалтерского учета и составления финансовой отчетности, совершенствования и развития бухгалтерского учета. Уточнена сущность учетной политики как категории, которая упорядочивает процесс установления принципов и основ бухгалтерского учета, составления финансовой отчетности на локальном, общегосударственном и межгосударственном уровнях. Исследованы особенности институциональной среды в сфере бухгалтерского учета в Украине. Определены нормативно-правовые императивы развития организации бухгалтерского учета в условиях реформирования бухгалтерского учета с целью создания институциональных предпосылок адаптации национальных нормативно-правовых актов, регулирующих бухгалтерский учет и финансовую отчетность, с международными стандартами.

Ключевые слова: организация бухгалтерского учета, институциональная теория, механизм государственной экономической политики, учетная политика, регулирование бухгалтерского учета, императивы развития организации бухгалтерского учета

Табл.: 1. *Библ.:* 18.

Олейник Яна Викторовна – кандидат экономических наук, доцент, докторант, кафедра бухгалтерского учета, Киевский национальный экономический университет им. В. Гетьмана (пр. Победы, 54/1, Киев, 03068, Украина)

Email: oleynik_yv@ukr.net

UDC 657 (477)

Oleynik Ya. V.

LEGAL IMPERATIVES OF DEVELOPMENT OF ORGANISATION OF ACCOUNTING IN UKRAINE IN THE SYSTEM OF MACRO-ECONOMIC ADMINISTRATION

The article sets the problem of determination of the role and importance of the state in development of organisation of the system of accounting. It proves that namely the state provides regulation of accounting and financial reports, which is conducted with the aim of creation of uniform rules of accounting and financial reporting, perfection and development of accounting. It specifies the essence of accounting policy as a category, which regulates the process of establishment of principles and foundations of accounting, preparation of financial reports at local, state and international levels. It studies specific features of institutional environment in the sphere of accounting in Ukraine. It identifies regulatory and legal imperatives of development of organisation of accounting under conditions of reformation of accounting with the aim of creation of institutional prerequisites of adaptation of national regulatory and legal acts, which regulate accounting and financial reporting, to international standards.

Key words: organisation of accounting, institutional theory, mechanism of the state economic policy, accounting policy, regulation of accounting, imperatives of development of accounting.

Tabl.: 1. *Bibl.:* 18.

Oliynik Yana V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Candidate on Doctor Degree, Department of Accounting, Kyiv National Economic University named after V. Getman (pr. Peremogy, 54/1, Kyiv, 03068, Ukraine)

Email: oleynik_yv@ukr.net

Вступ. Бухгалтерський облік являє собою складну, побудовану за ієрархічним принципам економічну систему, що включає підсистеми і ланки відповідних рівнів та сама є підсистемою системи вищого порядку. Характер взаємо-

дії між ними, тобто цілим і його частинами, обумовлюється суспільно-політичним та економічним устроєм держави. Саме держава забезпечує регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності, яке здійснюється з метою

створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності та удосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності, як це передбачено Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Підприємства у ході ведення бухгалтерського обліку мають швидко та гнучко реагувати на зовнішні та внутрішні умови господарювання. Економіко-політичні умови збільшують вимоги традиційних користувачів облікової інформації та розширюють їх коло. Головною умовою ефективного господарювання, залучення інвестицій та нових партнерів є забезпечення надання системою бухгалтерського обліку користувачам повної, достовірної, неупередженої інформації, яка б дозволяла їм приймати рішення. Вибір та впровадження оптимальної системи регулювання системи бухгалтерського обліку має дозволити досягнути поставлених цілей

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження сутності та ролі держави є однією з головних проблем суспільної думки ще зі стародавніх часів. В античності панували державоцентричні погляди. У середні віки державна влада ототожнювалася з монархією, яка вважалася виявом волі і дій Бога. Починаючи з XVII століття головним питанням у дослідженнях ролі та значення держави була взаємодія держави та суспільства. У неокласичній теорії цей підхід був продовжений, державі відводилася роль творця «правил гри» у вигляді законів, якими держава самостійно регулює втручання в економіку та відносини з суспільством. Кейнсіанська теорія саме державі відводила роль ініціатора антикризових дій.

Вивченню значення та ролі держави не просто як суб'єкта економічних відносин, але й як суб'єкта, який регулює такі відносини, приділена значна увага в роботах з інституціональної теорії. Одним з провідних напрямків досліджень за інституціональним підходом є вивчення «правил гри» та аналіз ролі та значення держави та її взаємодії з іншими інституціональними суб'єктами. Роботи представників нової інституціональної теорії відрізняються спробами розробити конкретні практичні рецепти в області реформування державного управління.

У першому десятилітті XXI століття в Україні почали проводитися дослідження щодо можливості застосування теорії інституціоналізму стосовно бухгалтерського обліку. Першим ініціював інституціональний підхід стосовно бухгалтерського обліку Г. Г. Кірейцев. В. М. Жук запропонував використання теорій інституціоналізму до розв'язання ключових проблем бухгалтерського обліку, розглянув моделі та ідеї щодо проблем розвитку МСФЗ і національних систем бухгалтерського обліку із застосуванням інституціональної теорії, виходячи з інституціональної теорії виділив складові побудови й розвитку бухгалтерських систем. О. О. Канцуров пропонує інституціональний аналіз як метод бухгалтерського обліку.

Постановка завдання. Метою статті є визначення нормативно-правових імператив розвитку організації бухгалтерського обліку в Україні в системі макроеконо-

мічного управління із застосуванням методології інституціональної теорії.

Виклад основного матеріалу. Система бухгалтерського обліку є підсистемою національної економіки та фінансової сфери, яка функціонує і розвивається в межах історично обумовленого правового, економічного та соціально-політичного середовища, якісна визначеність якого в значній мірі формується державою. Держава історично відіграє важливу роль у функціонуванні української економіки та у розвитку системи бухгалтерського обліку шляхом здійснення нормативно-правової регламентації, яка за словами В. М. Пархоменко «представляє собою елемент системи, но не виступає частиною системи обліку, але зміни в якому можуть спричинити зміни в стані системи» [10, с. 5].

Застосування методології інституціональної теорії є найбільш актуальним для аналізу ролі держави як інституціонального суб'єкта організації бухгалтерського обліку в Україні у рамках макроекономічного управління. Головною перевагою інституціональної теорії при дослідженні організації бухгалтерського обліку є можливість проведення комплексного аналізу процесів реформування системи бухгалтерського обліку в умовах міжнародної інтеграції національної економіки в цілому та адаптації українського законодавства до нормативно-правової бази Європейського співтовариства.

Сутність нормативно-правової регламентації (з франц. *règlement* – підпорядкованість суворим правилам) полягає у ступені впливу держави. Питання необхідності та форм державного регулювання бухгалтерського обліку та його організації є предметом дискусії вітчизняних та закордонних економістів. Наводяться аргументи на користь та проти державного регулювання. Одноставних кінцевих висновків у цієї дискусії не досягнуто. Не вдаючись до дискусії з цього приводу, для цілей даного дослідження будемо розглядати державу як суб'єкт інституціональної інфраструктури організації бухгалтерського обліку, який підтримує політичний, економічний та соціальний порядок, формує інституціональне середовище та інституціональні механізми, забезпечує поділ повноважень між інститутами держави щодо забезпечення державного регулювання бухгалтерським обліком та складанням фінансової звітності. При цьому істотне значення відводиться методології механізму поділу даних повноважень.

З огляду на те, що бухгалтерський облік є системною категорією та суспільним інститутом, дослідження ролі та значення держави розглядається з дотриманням системної та інституціональної парадигм. Науковими завданнями такого дослідження є емпіричне виявлення та опис інституціональних чинників макроекономічного регулювання бухгалтерського обліку та визначення перспектив їх розвитку.

Складність системи бухгалтерського обліку обумовлює існування різних варіантів її організації, що визначаються рівнем розвитку й стану елементів, що входять в систему (суб'єктів, що визначають організацію системи бухгалтерського обліку всіх рівнів організації обліку, нормативно-правової системи, яка визначає правила

функціонування системи бухгалтерського обліку, інформаційної системи, що забезпечує зв'язок між системами вищого рівня та елементами), їх якісного рівня та взаємозв'язків.

Процес державного управління являє собою свідому і цілеспрямовану сукупність дій, що призводять до певної динаміки управлінських результатів. Ефективність функціонування, розвиток та удосконалення стану та взаємозв'язків елементів системи бухгалтерського обліку може бути досягнута за допомогою комплексу заходів з організації та управління з боку держави.

Однією з головних функцій держави є економічна, яка полягає у створенні передумов для ефективної економічної діяльності суспільства з урахуванням інтересів всіх категорій членів суспільства: від суб'єктів господарювання та їх об'єднань до держави та міжнародної спільноти. Виконання економічної функції передбачає формування правових засад функціонування економіки в цілому та її окремих секторів, реалізація та узгодження інтересів яких на державному рівні відбувається шляхом проведення державної економічної політики. У Господарському кодексі України закріплено положення щодо державної економічної політики та її основних напрямів. Виділяють три ключові категорії такого механізму: економічна політика (ст. 9), основні напрями економічної політики (ст. 10), засоби державного регулювання господарської діяльності (ст. 12).

Політика є категорією політології. Ця категорія є складною та багатозначною. Підхід до облікової політики як категорії національної системи бухгалтерського обліку останнього часу знайшов поширення серед вітчизняних науковців [1; 2; 9; 11; 16]. Створення законодавчих та організаційних передумов до запровадження міжнародних стандартів для складення суб'єктами господарювання фінансової звітності та адаптація до міжнародних стандартів національної нормативно-правової бази з питань бухгалтерського обліку підводить облікову політику на значно вищий рівень державних та міждержавних відносин. Саме таке трактування облікової політики як категорії, яка впорядковує процес встановлення принципів та основ бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності на локальному, загальнодержавному та на міждержавному рівнях, на наш погляд, відповідає сутності політологічного визначення «політика» в імплементації до бухгалтерського обліку.

Облікову політику можна представити як трикутник «Міждержавна облікова політика – Загальнодержавна облікова політика – Локальна облікова політика (облікова політика суб'єкта господарювання)». Сутність кожного з цих елементів змінюється за умови змін одного з них: інтеграційні процеси викликають зміни на рівні держави, яка в свою чергу розробляє та змінює нормативні акти, які встановлюють сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються суб'єктами господарювання для складання та подання фінансової звітності.

Історично, роль держави в Україні залишається вирішальною. Україна як незалежна держава утворилась на території колишнього Радянського Союзу. Як і у біль-

шості колишніх радянських держав в Україні збереглася традиція державного керівництва бухгалтерським обліком. Проте у Механізмі державної економічної політики у складі основних напрямів економічної політики (ст. 10 ГКУ) не передбачено фінансової політики та, відповідно, політики у сфері бухгалтерського обліку. Створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні задекларовано лише на рівні Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» (ст. 6). Забезпечення проведення фінансової політики закріплено Законом України «Про Кабінет Міністрів України» від 16.05.2008 N 279-VI за Кабінетом Міністрів України. Тому проблема співвідношення Кодексу і законодавства в частині забезпечення системного та ефективного державного регулювання бухгалтерського обліку потребує доопрацювання. Врахування важливості формування облікової політики на загальнодержавному рівні має бути підтверджено включенням фінансової політики до переліку основних напрямів економічної політики (ст. 10 ГКУ).

Інструментами загальнодержавної політики у сфері бухгалтерського обліку є стандарти, норми, правила, примуси, владні ресурси. Відповідно, державна облікова політика передбачає створення законодавчих та організаційних передумов впорядкування та удосконалення системи бухгалтерського обліку. Тобто держава, приймаючи та коригуючи різноманітні стандарти, норми, правила, примуси, здійснює облікову політику.

Загальнодержавна облікова політика закріплюється у відповідних економіко-правових документах (програмах, стратегіях, законодавчих актах), у яких визначаються цілі, завдання, виконавці тощо. Головним вектором розвитку економіки України є інтеграція з європейськими країнами та відповідна адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу у визначених пріоритетних сферах. До складу пріоритетних сфер включений бухгалтерський облік компаній, а саме нормативно-правові акти, які регламентують ведення обліку в Україні. В Україні проводиться загальнодержавна облікова політика, яка спрямована на адаптацію національної нормативно-правової бази з питань бухгалтерського обліку до МСФЗ. Загальнодержавна облікова політика послідовно була закріплена у Концепції побудови національної статистики України та Державній програмі переходу на міжнародну систему обліку та статистики від 4 травня 1993 р. № 326, Програмі реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів від 28 жовтня 1998 р. № 1706, Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 996-XIV, Концептуальних основах системи звітності учасників фондового ринку від 3 липня 2001 р. № 242, Стратегії застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні від 24 жовтня 2007 р. № 911-р. Аналіз змісту зазначених державних актів дає можливість констатувати, що засади правового регулювання бухгалтерського обліку містять визначення цілей та засобів загальнодержавної облікової політики, позна-

чаючи таким чином її присутність і необхідність у економічній політиці країни.

Для проведення облікової політики держава застосує різні правові форми і засоби щодо делегування повноважень шляхом нормативно-правового регулювання, планування, управління та контролю системи бухгалтерського обліку.

Нормативне регулювання бухгалтерського обліку в Україні як правова форма державного керівництва системою бухгалтерського обліку означає встановлення компетентними органами держави єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств та гарантують і захищають інтереси користувачів, та удосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності [6].

В Україні застосовується підхід, згідно з яким нормативні акти, які регулюють бухгалтерський облік та складання звітності, є обов'язковими до застосування, відповідно, положення (стандарти) бухгалтерського обліку прирівнюються до рангу законів, які жорстко регламентують та деталізують процедури ведення бухгалтерського обліку та складання звітності. Така практика збереглася з радянських часів, але на відміну від радянського обліку, коли бухгалтерський облік виконував перш за все контрольну функцію забезпечення збереження соціалістичної власності та виконання державного плану, українська система обліку спрямована на обчислення податків та контроль за своєчасністю і повнотою їх сплати. Такий підхід застосовується у більшості Європейських країн (Франція, Німеччина), а також у Японії. Франкомовні Африканські країни, які в минулому були французькими колоніями, також дотримуються такої жорстко регламентованої системи обліку.

Інституційне середовище бухгалтерського обліку в Україні забезпечується системою нормативно-правових актів, встановлених державою, які можна поділити на чотири рівні регламентації

До складу документів першого рівня включені законодавчі акти, в першу чергу Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який закріплює принциповий статус бухгалтерського обліку як повноправної сфери та виду управлінської діяльності. Закон відіграє системоутворюючу роль в питаннях загальнодержавної облікової політики та організації бухгалтерського обліку. Він забезпечує досить високий рівень достовірності, повноти та якості фінансової інформації, яка надається системою бухгалтерського обліку у різних секторах економіки.

Крім Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», окремі аспекти бухгалтерського обліку регулюються Конституцією та законами України, а також Указами Президента України і Постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та Законів України, актами Кабінету Міністрів України.

Другий рівень інституціонального оформлення бухгалтерського обліку і фінансової звітності представлений національними стандартами бухгалтерського обліку.

П(С)БО визначають концептуальні основи бухгалтерського обліку та поширюються всіх юридичних осіб, створених відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, а також на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно з законодавством. Саме П(С)БО є основою для наближення національної облікової системи з Міжнародними стандартами фінансової звітності. У той же час публічні акціонерні товариства, банки, страховики, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, та підприємства, які самостійно визначають доцільність застосування міжнародних стандартів для складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності, складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами [6].

Документи третього методичного рівня регламентації підготовлюються та затверджуються Міністерством фінансів України, різними міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України, які регламентують конкретні питання ведення бухгалтерського обліку стосовно до конкретних видів економічної діяльності, галузей, об'єктів обліку, які зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно з законодавством, а також фізичних осіб – підприємців, на основі документів першого та другого рівня регламентації. Документи цього рівня мають рекомендаційний, пояснюючий та уточнюючий характер по відношенню до документів вищих рівнів регламентації та не мають їм суперечити. У разі виникнення суперечностей діють норми документів першого та другого рівня.

Правила ведення бухгалтерського обліку, які регулюються документами другого та третього рівня, реалізуються підприємствами і організаціями для організації та ведення бухгалтерського обліку на локальному рівні окремих суб'єктів господарювання. Розпорядчі документи, які регламентують обліковий процес на локальному рівні, відносяться до четвертого рівня інституціонального оформлення бухгалтерського обліку в Україні.

В цілому інституціональне середовище у сфері бухгалтерського обліку в Україні має певні особливості, а саме: надмірно велика кількість нормативно-правових актів та їх розгалуженість; спрямованість нормативного регулювання лише на затвердження нормативно-правових актів в умовах невизначеності виконавців та органів, відповідальних за їх розробку; обмеженість дії інституціонального оформлення бухгалтерського обліку; недостатнє методичне наповнення щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності стосовно до конкретних видів економічної діяльності, галузей, об'єктів обліку методичного рівня регулювання бухгалтерського обліку; наявність положень, щодо яких існує невпевненість стосовно їх чинності, колізійні норми; часта зміна або швидке прийняття нових нормативних актів щодо регулювання бухгалтерського обліку.

Зазначені вади законодавства у сфері організації бухгалтерського обліку як інструмента облікової політики держави зумовлюють необхідність його вдосконалення та дозволяють сформулювати правові імперативи розвитку організації бухгалтерського обліку в Україні в системі макроекономічного управління (табл. 1).

Застосування кожного із запропонованих засобів у комплексі забезпечує вирішення проблеми досягнення їх функціонального взаємозв'язку під час дії різноманітних засобів регулювання. У результаті повинно бути створене інституціональне середовище, яке забезпечить формування корисної та об'єктивної інформації про фінансовий стан та результати діяльності компаній. При цьому важливим є усвідомлення необхідності формування дієвого інституціонального механізму не лише на рівні

влади, але й серед представників підприємств й організації та бухгалтерського співтовариства.

Висновки. За роки незалежності в Україні створена ґрунтовна законодавча база з регулювання системи бухгалтерського обліку. Проте державна політика інтеграції України у світове співтовариство вимагає продовження роботи з розробки та перегляду ключових аспектів методології бухгалтерського обліку з метою створення інституціональних передумов адаптації національної нормативно-правової бази з питань бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів, реорганізації системи управління бухгалтерським обліком, продовження запровадження міжнародних стандартів, підготовки кваліфікованих спеціалістів.

Таблиця 1

Правові імперативи розвитку організації бухгалтерського обліку в Україні

Положення	Завдання
Базовий критерій оцінки державного регулювання бухгалтерського обліку	Переорієнтація з традиційного визначення ступеня регламентації бухгалтерського обліку як втручання держави у сферу організації бухгалтерського обліку на зростання ефективності цього втручання
Цілеспрямованість	Впровадження комплексної системи короткострокового, середньострокового і довгострокового програмування загальнодержавної облікової політики з мобілізацією ресурсів держави та недержавних економічних суб'єктів
Законодавство	Створення законодавчих та організаційних передумов для надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства та для запровадження міжнародних стандартів для складення суб'єктами господарювання фінансової звітності
Стабільність норм та правил	Норми та правила повинні бути серйозно аргументовані, щоб виключити їх перегляд протягом тривалого часу. Для забезпечення цього має бути створений та закріплений налагоджений процес розробки нових стандартів та методичного забезпечення до них
Нейтральність державного регулювання	Державне регулювання бухгалтерського обліку задля забезпечення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності має бути нейтральним по відношенню до різних видів економічної діяльності, категорій платників податків, експортерів та імпортерів
Зменшення адміністративних бар'єрів	Зменшення адміністративного тягаря за рахунок зменшення подання надлишкової звітності органам державної влади, що вимагає зайвих витрат
Враховання специфіки окремих сфер економіки	Розвиток системи регулювання бухгалтерського обліку повинний бути спрямований на враховання специфіки окремих сфер та галузей економіки, таких як неприбутковий сектор та сектор малого підприємництва
Саморегулювання	Залучення професійних громадських об'єднань та іншої зацікавленої громадськості, включаючи користувачів фінансової звітності, до розробки стандартів, норм та правил регулюванні бухгалтерського обліку з метою зниження директивного регулювання з боку держави
Контроль	Забезпечення державного контролю дотримання національних П(С)БО, інших нормативно-правових актів щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності та моніторингу факторів, які загрожують стабільності та розвитку бухгалтерського обліку
Взаємодія	Досягнення функціональної взаємодії з міждержавними, міжурядовими, професійними організаціями та іншою зацікавленою громадськістю, включаючи користувачів фінансової звітності в області бухгалтерського обліку
Кадри	Створення організаційних передумов процесу підготовки й підвищення кваліфікації кадрів

ЛІТЕРАТУРА

1. Барановська Т. В. Облікова політика підприємств в Україні: теорія і практика: Автореф. дис.канд. екон. наук: 08.06.04 / Т. В. Барановська / Нац. аграр. ун-т. – К., 2005. – 21 с. – укр.
2. Бутинець Ф. Ф., Малюга Н. М. Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків, стандарти і кореспонденція рахунків,

REFERENCES

- Baranovska, T. V. «Oblikova polityka pidpriemstv v Ukraini: teoriia i praktyka» [Accounting policies of enterprises in Ukraine: Theory and Practice]. *Avtoref. dys. kand. ekon. nauk: 08.06. 04.*, 2005.
- Butynets, F. F., and Maliuha, N. M. *Bukhhalterskyi oblik: oblikova polityka i plan rakhunkiv, standarty i korespondentsiia rakhunkiv, zvitnist*

- звітність. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / за ред. проф. Ф. Ф. Бутинець; 3-є вид., перероблене і доп. / Ф. Ф. Бутинець, Н. М. Малюга. – Житомир: ПП «Рута», 2001. – 512 с.
3. Жук В. М. Інституціональне забезпечення розвитку бухгалтерського обліку в Україні / В. М. Жук // Фінанси України. – 2010. – №11. – С.101–110.
 4. Жук В. М. Інституціональний підхід для розв'язання проблем бухгалтерського обліку / В. М. Жук // Фінанси України. – 2009. – №7. – С.100–113.
 5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. № 996 – XIV (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:// www.zakon.rada.gov.ua.
 6. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 16.05.2008 № 279-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу:// www.zakon.rada.gov.ua.
 7. Канцуров О. О. Інституціональний аналіз як метод бухгалтерського обліку/ О.О. Канцуров // Фінанси України. – 2010. – №12. – С. 97–107.
 8. Кирейцев Г. Г. Глобалізація економіки і унифікація методології бухгалтерського учета: Науч. Докл. [Текст]/ Г. Г. Кирейцев; ЖГТУ. – Житомир, 2008. – 76 с.
 9. Ловінська Л. Г. Організація бухгалтерського обліку та фінансового контролю в сучасних умовах господарювання в Україні/ Л. Г. Ловінська, І. Б. Стефанюк. – К.: НДФІ, 2006. – 240 с.
 10. Пархоменко В. М. Реформування бухгалтерського обліку в Україні: методологічне та нормативно-правове забезпечення: автореф. дис. канд.екон. наук: 08.06.04/ В.М. Пархоменко / Ін-т аграр. екон. УААН. – К., 2002. – 19 с.
 11. Пилипенко А. А., Отенко В. І. Організація обліку і контролю. Навчальний посібник/ А. А. Пилипенко, В. І. Отенко. – Харків: Вид ХДЕУ, 2002. – 288 с.
 12. Пилипенко А. А. Організація обліково-аналітичного забезпечення системи конкурентної розвідки промислового підприємства / А. А. Пилипенко // Проблеми економіки. – 2010. – №1. – С. 72–79.
 13. Политология: учеб./ А. Ю. Мелвиль [и др.]; М: Московский государственный институт международных отношений (Университет) МИД России, ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 618 с.
 14. Постанова Кабінету Міністрів України «Про концепцію побудови національної статистики України та Державної програми переходу на міжнародну систему обліку та статистики» від 4 травня 1993 р. № 326 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:// www.zakon.rada.gov.ua.
 15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про програму реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів» від 28 жовтня 1998 р. N 1706 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:// www.zakon.rada.gov.ua.
 16. Пушкар М. С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні (теоретико-методологічні аспекти): Автореф. дис. д-ра екон. наук: 08.06.04/ М. С. Пушкар / Тернопільська академія народного господарства. – Тернопіль, 2000. – 31 с.
 17. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про схвалення Концептуальних основ системи звітності учасників фондового ринку» від 3 липня 2001 р. № 242 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:// www.zakon.nau.ua
 18. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про Стратегію застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні» від 24 жовтня 2007 р. № 911-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:// www.zakon.rada.gov.ua.
- [Accounting: accounting policies and chart of accounts, standard accounts and correspondence, reporting]. Zhytomyr: Ruta, 2001.
- Kantsurov, O. O. «Instyutsionalnyi analiz yak metod bukhhalterskoho obliku» [Institutional analysis as a method of accounting]. *Finansy Ukrainy*, no. 12 (2010): 97–107.
- Kireytssev, G. G. *Globalizatsiia ekonomiki i unifikatsiia metodologi bukhgalterskogo ucheta* [ENGLISH_RU Глобалізація економіки і унифікація методології бухгалтерського учета]. Zhitomir: ZhGTU, 2008.
- [Legal Act of Ukraine] (1999). <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
- [Legal Act of Ukraine] (2008). <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
- Lovinska, L. H., and Stefaniuk, I. B. *Orhanizatsiia bukhhalterskoho obliku ta finansovoho kontroliu v suchasnykh umovakh hospodariuvannia v Ukraini* [Accounting and financial control in the modern business environment in Ukraine]. Kyiv: NDFI, 2006.
- [Legal Act of Ukraine] (1993). <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
- [Legal Act of Ukraine] (1998). <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
- [Legal Act of Ukraine] (2001). <http://www.zakon.nau.ua>.
- [Legal Act of Ukraine] (2007). <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
- Melvil, A. Yu. *Politologiya* [Political]. Moscow: MGIMO MID Rossii; Velbi; Prospekt, 2006.
- Pushkar, M. S. «Tendentsii ta zakonmirnosti rozvytku bukhhalterskoho obliku v Ukraini (teoretyko-metodolohichni aspekty)» [Trends and patterns of accounting development in Ukraine (theoretical and methodological aspects)]. Avto-ref. dys. d-ra ekon. nauk: 08. 06. 04, 2000.
- Parkhomenko, V. M. «Reformuvannia bukhhalterskoho obliku v Ukraini: metodolohichne ta normatyvno-pravove zabezpechennia» [Accounting Reform in Ukraine: methodological and regulatory support]. avto-ref. dys. kand. ekon. nauk: 08. 06. 04, 2002.
- Pylypenko, A. A. «Orhanizatsiia oblikovo-analitychnoho zabezpechennia systemy konkurentnoi rozvidky promyslovoho pidpriemstva» [Organization of accounting and analysis of competitive intelligence system of industrial enterprise]. *Problemy ekonomiky*, no. 1 (2010): 72–79.
- Zhuk, V. M. «Instyutsionalne zabezpechennia rozvytku bukhhalterskoho obliku v Ukraini» [Institutional support the development of accounting in Ukraine]. *Finansy Ukrainy*, no. 11 (2010): 101–110.
- Zhuk, V. M. «Instyutsionalnyi pidkhid dlia rozv'iazannia problem bukhhalterskoho obliku» [Institutional approach to problem solving accounting]. *Finansy Ukrainy*, no. 7 (2009): 100–113.